

36  
elen  
lijft  
Blin-  
men-  
dt de  
en  
jken  
er  
aar vol  
a an-  
ook  
op  
mer-  
chting  
n en  
ou-  
e pro-  
an de  
ggen:  
tijd  
wij  
ben  
pro-  
allie  
n hen  
ben.  
ouders  
ullie.  
lie te

profeten doodt en stenigt wie naar haar toe zijn gestuurd! Hoe vaak heb ik je kinderen niet uitgezonden, om naar hen te komen, maar zij hebben hen niet willen horen. Nu zal ik hen naar u verzamen, om dat hun vleugels niet verzeemden. En ik zal u overgieten met mijn heiligtijd, en jullie zult hebben het gewild, dat ik niet heb gewild, dat u wordt eengemaakt aan haar, die overgelaten is. <sup>29</sup> Ik verzeker jullie, vanaf nu zullen jullie mij niet meer zien, totdat de tijd dat je zult zeggen: 'Geheiligd zij die komt in de naam van de Vader!'

*De komst van de Mensenzoon*

**24** Nadat Jezus de tempel verlaten, wendden zij zich onderweg tot hem en vestigden zijn aandacht op de tempelgebouwen. <sup>2</sup> Hij zei tegen hen: 'Hebben jullie dat alles goed gezien? Ik verzeker jullie: geen enkele steen zal op de andere blijven, alles zal worden afgebroken!' <sup>3</sup> Toen hij op de Olijfberg ging, ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen, en hij ze onder elkaar waren vroegen: <sup>4</sup> 'Vertel ons, wanneer zal dat allemaal gebeuren, en aan welk teken kunnen we uw komst en de verandering van de wereld herkennen?' <sup>5</sup> Jezus antwoordde hun: 'Pas op dat niemand jullie misleidt. Want zullen velen komen die mijn naam

mijn naam. <sup>10</sup> Velen zullen dan tenen komen, ze zullen elkaar verraden en elkaar haten. <sup>11</sup> Er zullen talrijke valse profeten komen die velen zullen misleiden. <sup>12</sup> En doordat de weteloosheid toeneemt, zal bij velen de liefde bekoelen. <sup>13</sup> Maar wie standhoudt tot het einde, zal worden gered. <sup>14</sup> Pas als het goede nieuws over het koninkrijk in de hele wereld wordt verkondigd, zal het einde komen voor alle volken, zal het einde komen.

<sup>15</sup> Wanneer jullie dus de "verpestende gruwel" waarover gesproken is door de profeet Daniël, zien staan op de heilige plaats (lezer, begrijp dit goed), <sup>16</sup> dan moet iedereen in Jeruzalem de bergen in vluchten; <sup>17</sup> wie op het dak van zijn huis is moet niet naar beneden gaan om nog spullen te pakken, <sup>18</sup> en wie op het land is moet niet terugkeren om zijn mantel te halen. <sup>19</sup> Wat zal het rampzalig zijn voor de vrouwen die in die tijd zwanger zijn of een kind aan de borst hebben! <sup>20</sup> Bid dat jullie niet in de winter zullen moeten vluchten, ook niet op sabbat, want het zal een tijd zijn van enorme verschrikkingen, zoals er sinds het ontstaan van de wereld tot nu toe niet geweest zijn en er ook niet meer zullen komen. <sup>22</sup> En als die tijd niet verkort zou worden, dan

## inleiding...

- ❑ 'reken maar...' - een chronologie van de Bijbelse geschiedenis;
- ❑ 3x 2000 jaar (= 3x 2 dagen) + Messiaanse Koninkrijk van(uit) Jeruzalem;
- ❑ dit seizoen: Jezus' rede op de Olijfberg over 'het einde van de aeon';
- ❑ titel: 'de tweede Bergrede'...
- ❑ 'eerste Bergrede': Matteüs 5 t/m 7 >

# Matteüs 5

<sup>1</sup> Toen Hij nu de scharen zag,  
ging Hij **de berg op**  
en nadat Hij **Zich had nedergezet**,  
kwamen zijn discipelen tot Hem.

<sup>2</sup> En Hij **opende zijn mond**  
**en leerde hen**, zeggende:

<sup>3</sup> Gelukkig de armen van geest,  
want hunner is **het Koninkrijk** der hemelen.

een berg is een verhoging en een type van...

- 'een koning' > zeven bergen > zeven koningen;  
Openb.17:9,10
- of 'het Koninkrijk' - Dan.2:44,45

# Matteüs 23

- een zeven-voudig 'wee' over de schriftgeleerden en Farizeeën;
- een aankondiging van het oordeel over "dit geslacht" (23:36)
  - dubbelzinnig: dit soort, dit volk;
  - deze generatie > 70 AD (= 40 jaar later!).

# Matteüs 23

<sup>37</sup> Jeruzalem, Jeruzalem,  
dat de profeten doodt  
en stenigt wie naar haar toe is afgevaardigd.  
Hoe vaak wil Ik de kinderen  
van jou bijeen vergaderen,  
zoals een hen haar kuikentjes bijeen vergadert  
onder de vleugels  
en jullie willen niet.

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	Η	ΑΠΟΚΤΕΙΝΟΥΣΑ
Jeruzalem	Jeruzalem	degene	!dodende
Jeruzalem	Jeruzalem	dat	doodt

ΤΟΥΣ	ΠΡΟΦΗΤΑΣ
de	profeten
de	profeten

# Matteüs 23

<sup>37</sup> Jeruzalem, Jeruzalem,  
dat de profeten doodt  
en stenigt wie naar haar toe is afgevaardigd.  
Hoe vaak wil Ik de kinderen  
van jou bijeen vergaderen,  
zoals een hen haar kuikentjes bijeen vergadert  
onder de vleugels  
en jullie willen niet.

---

ΚΑΙ	ΛΙΘΟΒΟΛΟΥΣΑ	ΤΟΥΣ	ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥΣ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΗΝ
en	met-stenen-werpende	degenen	afgevaardigd-zijnde	naar-toe	haar
en	stenigt	wie	zijn gezonden	tot	u

---

# Matteüs 23

<sup>37</sup> Jeruzalem, Jeruzalem,  
dat de profeten doodt  
en stenigt wie naar haar toe is afgevaardigd.  
Hoe vaak wil Ik de kinderen  
van jou bijeen vergaderen,  
zoals een hen haar kuikentjes bijeen vergadert  
onder de vleugels  
en jullie willen niet.

aorist:

werkwoord wordt tijdloos neergezet

ΠΟΣΑΚΙΣ	ἤΘΕΛΗΣΑ	ἘΠΙΣΥΝΑΓΑΓΕΙΝ	ΤΑ	ΤΕΚΝΑ	ΣΟΥ
hoe-vaak	ik-wil	bijeem-vergaderen	de	kinderen	van-jou
hoe dikwijls	Ik heb willen	vergaderen	-	kinderen	uw

# Matteüs 23

37 Jeruzalem, Jeruzalem,  
dat de profeten doodt  
en stenigt wie naar haar toe is afgevaardigd.  
Hoe vaak wil Ik de kinderen  
van jou bijeen vergaderen,  
zoals een hen haar kuikentjes bijeen vergadert  
onder de vleugels  
en jullie willen niet.

bekende vergelijking >

ON	ΤΡΟΠΟΝ	ΟΡΝΙΣ	ΕΠΙΣΥΝΑΓΕΙ	ΤΑ	ΝΟΚΚΙΑ
welke	wijze	een-hen	bijeenvergadert	de	kuikentjes
-	gelijk	een hen	vergadert	-	kuikens

ΑΥΤΗΣ	ΥΠΟ	ΤΑΣ	ΠΤΕΡΥΓΑΣ
van-haar	onder	de	vleugels
haar	onder	haar	vleugels



Ps 17:8

Bewaar mij als de appel van het oog, berg mij,  
**in de schaduw van uw vleugelen...**

Ps 63:7

Want Gij zijt mij een hulp geweest, **in de  
schaduw van uw vleugelen** jubel ik.

Ps 91:4

Met zijn vlerken beschermt Hij u, en **onder  
zijn vleugelen vindt gij een toevlucht;**  
zijn trouw is schild en pantser.

# Matteüs 23

37 Jeruzalem, Jeruzalem,  
dat de profeten doodt  
en stenigt wie naar haar toe is afgevaardigd.  
Hoe vaak wil Ik de kinderen  
van jou bijeen vergaderen,  
zoals een hen haar kuikentjes bijeen vergadert  
onder de vleugels  
en jullie willen niet.

een mens kan Gods wil weerstaan  
maar altijd totdat... (zie 23:39)

ΚΑΙ ΟΥΚ ΗΘΕΛΗCΑΤΕ

en niet jullie-willen

en niet gij hebt gewild

# Matteüs 23

<sup>38</sup> Neem waar!

Het huis van jullie wordt aan jullie overgelaten,  
eenzaam.

=

1. de hele natie - "het huis van Israël";
2. de stad;
3. de tempel

ΙΔΟΥ

*neem-waar!*

zie

ΑΦΙΕΤΑΙ

*wordt-gelaten*

wordt overgelaten

ΥΜΙΝ

*aan-jullie*

aan u

Ο

*het*

-

ΟΙΚΟΣ

*huis*

huis

ΥΜΩΝ

*van-jullie*

uw

ΕΡΗΜΟΣ

*eenzaam*

-

# Matteüs 23

<sup>38</sup> Neem waar!

Het huis van jullie wordt aan jullie overgelaten,  
eenzaam.

de Heer trekt zijn handen ervan af  
> het licht gaat uit...

ΙΔΟΥ

*neem-waar!*

zie

ΑΦΙΕΤΑΙ

*wordt-gelaten*

wordt overgelaten

ΥΜΙΝ

*aan-jullie*

aan u

Ο

*het*

-

ΟΙΚΟΣ

*huis*

huis

ΥΜΩΝ

*van-jullie*

uw

ΕΡΗΜΟΣ

*eenzaam*

-

# Matteüs 23

<sup>38</sup> Neem waar!

Het huis van jullie wordt aan jullie overgelaten,  
eenzaam.

de Heer verlaat demonstratief de stad  
vergl. Ezech.11 >

ΙΔΟΥ

*neem-waar!*

zie

ΑΦΙΕΤΑΙ

*wordt-gelaten*

wordt overgelaten

ΥΜΙΝ

*aan-jullie*

aan u

Ο

*het*

-

ΟΙΚΟΣ

*huis*

huis

ΥΜΩΝ

*van-jullie*

uw

ΕΡΗΜΟΣ

*eenzaam*

-

# Ezechiël 11

<sup>23</sup> ... de heerlijkheid van JAHWEH steeg op  
**UIT het midden der stad**  
en plaatste zich op de berg  
die ten oosten van de stad ligt.

# Matteüs 23

<sup>39</sup> Ik zeg jullie, jullie zullen Mij niet meer waarnemen vanaf dit moment, totdat ooit, jullie zullen zeggen: gezegend wordt de komende, in naam van [de] Heer.

dit was Jezus' laatste publieke optreden >

ΛΕΓΩ ΓΑΡ ΥΜΙΝ ΟΥ ΜΗ ΜΕ ΙΔΗΤΕ  
|ik-zeg want totjullie niet toch-niet mij |dat-jullie-zullen-waarnemen

Ik zeg want u niet meer Mij gij zult zien

ΑΠ ΑΡΤΙ  
van-af dit-moment

van .. aan nu

## Johannes 14:

<sup>19</sup> Nog een korte tijd  
en de wereld ziet Mij niet meer\*,  
maar gij ziet Mij,  
want Ik leef en gij zult leven.

\* zie ook: Joh.7:33-35; Mat.12:39,40



# Matteüs 23

<sup>39</sup> Ik zeg jullie, jullie zullen Mij niet meer waarnemen vanaf dit moment, totdat ooit, jullie zullen zeggen: gezegend wordt de komende, in naam van [de] Heer.

Israël zal ooit tot (h)erkenning komen!  
zie Psalm 118 >

ΕΩΣ ΑΝ ΕΙΠΗΤΕ

tot ooit |dat-jullie-zullen-zeggen

totdat - jij zegt

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΚΥΡΙΟΥ

|gezegend-wordende~ degene |komende~ in naam van-Heer

gezegend Hij die komt in de naam des Heren

# Psalm 118

22 De steen die de bouwlieden  
versmaad hebben,  
is tot een hoeksteen geworden;

# Psalm 118

<sup>22</sup> De steen die de bouwlieden  
versmaad hebben,  
is tot een hoeksteen geworden;  
<sup>23</sup> van JAHWEH is dit geschied,  
het is wonderlijk in onze ogen.

# Psalm 118

<sup>22</sup> De steen die de bouwlieden  
versmaad hebben,  
is tot een hoeksteen geworden;  
<sup>23</sup> van JAHWEH is dit geschied,  
het is wonderlijk in onze ogen.

<sup>24</sup> Dit is de dag  
die JAHWEH gemaakt heeft;  
laten wij juichen  
en ons daarover verheugen.

# Psalm 118

<sup>22</sup> De steen die de bouwlieden  
versmaad hebben,  
is tot een hoeksteen geworden;  
<sup>23</sup> van JAHWEH is dit geschied,  
het is wonderlijk in onze ogen.

<sup>24</sup> Dit is de dag  
die JAHWEH gemaakt heeft;  
laten wij juichen  
en ons daarover verheugen.

<sup>25</sup> Och JAHWEH, geef toch *redding*,  
och JAHWEH, geef toch voorspoed!

Hebr. *Hosjanna!* (vergl. Mat. 21:9)

# Psalm 118

<sup>22</sup> De steen die de bouwlieden  
versmaad hebben,  
is tot een hoeksteen geworden;  
<sup>23</sup> van JAHWEH is dit geschied,  
het is wonderlijk in onze ogen.

<sup>24</sup> Dit is de dag  
die JAHWEH gemaakt heeft;  
laten wij juichen  
en ons daarover verheugen.

<sup>25</sup> Och JAHWEH, geef toch *redding*,  
och JAHWEH, geef toch voorspoed!

<sup>26</sup> Gezegend **de komende**  
in de naam van JAHWEH...

# Matteüs 24

<sup>1</sup> En Jezus ging uit vanaf de gewijde plaats en naar Hem toe kwamen de leerlingen van Hem, om Hem te laten zien de gebouwen van de gewijde plaats.

---

ΚΑΙ	ΕΞΕΛΘΩΝ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΑΠΟ
en	uit-komende	de	Jezus	van-af
en	ging uit	-	Jezus	-

---

ΤΟΥ	ΙΕΡΟΥ	ΕΠΟΡΕΥΕΤΟ
de	gewijde-plaats	ging~
de	tempel	en vertrok

---

# Matteüs 24

<sup>1</sup> En Jezus ging uit vanaf de gewijde plaats en naar Hem toe kwamen de leerlingen van Hem, om Hem te laten zien de gebouwen van de gewijde plaats.

werd beschouwd als één van de wereldwonderen!

Joh.2:20: **46 jaar lang** heeft de bouw geduurd

ΚΑΙ ΠΡΟΧΛΑΘΟΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΑΥΤΟΥ

en kwamen-naartoe de leerlingen van-hem

en kwamen tot Hem - discipelen zijn

ΕΠΙΔΕΙΞΑΙ ΑΥΤΩ ΤΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ

om-te-laten-zien aan-hem de gebouwen van-de gewijde-plaats

om te wijzen Hem op de gebouwen van de tempel



# Matteüs 24

<sup>2</sup> Hij echter, antwoordende, zei hen:  
zien jullie niet al deze dingen?

Amen, Ik zeg jullie,

dat niet één steen op [op de andere] steen hier  
gelaten zal worden, die niet zal worden gesloopt.

---

Ο	ΔΕ	ΑΠΟΚΡΙΘΕΙΣ	ΕΙΠΕΝ	ΑΥΤΟΙΣ
degene	echter	antwoordende	hij-zei	tot-hen
Hij	en	antwoordde	en zeide	tot hen

---

ΟΥ	ΒΛΕΠΕΤΕ	ΤΑΥΤΑ	ΠΑΝΤΑ	ΑΜΗΝ	ΛΕΓΩ	ΥΜΙΝ
niet	jullie-bekijken	deze-dingen	alle	amen	ik-zeg	totjullie
niet	gij ziet	dit	alles	voorwaar	Ik zeg	u

# Matteüs 24

<sup>2</sup> Hij echter, antwoordende, zei hen:  
zien jullie niet al deze dingen?

Amen, Ik zeg jullie,

dat niet één steen op [op de andere] steen hier  
gelaten zal worden, die niet zal worden gesloopt.

> de 'Klaagmuur' is geen overblijfsel van  
de tempel maar van de burcht Antonia  
(dr. E.L. Martin)

ΟΥ	ΜΗ	ΔΦΕΘΗ	ΩΔΕ	ΛΙΘΟΣ
niet	toch-niet	dat-hij-zal-gelaten-worden	hier	steen
geen	-	er zal gelaten worden	hier	steen

ΕΠΙ	ΛΙΘΟΝ	ΟΣ	ΟΥ	ΚΑΤΑΛΥΘΗΣΕΤΑΙ
op	steen	die	niet	zal-gesloopt-worden
op	de andere	die	niet	zal worden weggebroken

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn? En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

staat symbool voor de terugkeer (Zach.14)

ΚΑΘΗΜΕΝΟΥ ΔΕ ΑΥΤΟΥ

|van-zittende~ echter van-hem

was gezeten toen Hij

ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΩΝ

op de Berg van-de Olijven

op de -berg - Olijf-

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn? En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

---

ΠΡΟΧΛΘΟΝ	ΑΥΤΩ	ΟΙ	ΜΑΘΗΤΑΙ	ΚΑΤ	ΙΔΙΑΝ
kwamen-tot	hem	de	leerlingen	overeenkomstig	eigen
kwamen	tot Hem	zijn	discipelen	-	alleen

---

ΛΕΓΟΝΤΕΣ

zeggende

en zeiden

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: **zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn?** En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

= de verwoesting van Jeruzalem en "de heilige plaats" (:2)

---

ΕΙΠΕ	ΗΜΙΝ	ΠΟΤΕ	ΤΑΥΤΑ	ΕΣΤΑΙ
zeg !	ons	wanneer ?	deze-dingen	zal-zijn~
zeg	ons	wanneer	dat	zal geschieden

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn? En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

---

KAI	TI	TO	CHMEION	THC	CHC	ΠΑΡΟΥΣΙΑC
en	wat?	het	teken	van-de	jouw	aanwezigheid
en	wat is	het	teken	van	uw	komst

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn? En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

---

**KAI CYNTEΛEIAC TOY AIΩNOC**  
**en van-voltooiing van-de aeon**  
**en van de voleinding der wereld**

# Matteüs 24

<sup>3</sup> En toen Hij gezeten was op de Olijfberg, kwamen de leerlingen privé tot Hem, zeggende: zeg ons! Wanneer zullen deze dingen zijn? En wat is het teken van de parousia van U en van [de] voltooiing van de aeon?

---

**KAI CYNTEΛEIAC TOY AIΩNOC**  
**en van-voltooiing van-de aeon**  
**en van de voleinding der wereld**